

M. RENAUD, *Les cancers et leurs complications*. Etude clinique de leur évolution. MASSON. Paris. prijs: 30 francs.

Ik geloof, dat de schrijver van een waarlijk goed en bruikbaar boek, voordat hij zich tot schrijven zet, zich vóór alles een duidelijke voorstelling moet maken voor welke categorie van lezers zijn boek bestemd is. Ik weet niet, of de schrijver van dit boek dat ook gedaan heeft. Mij is echter niet duidelijk, wie als lezer door hem gezocht wordt. Voor den clinicus brengt het boek naast veel gemeenplaatsen, te weinig nieuws, en dat laatste nog zeer subjectief getint. Ook de chirurg zal er weinig nieuws in kunnen ontdekken. Misschien kan de theoretische kankeronderzoeker nog het meeste nut van dit boek hebben, maar dan moet hij wel kritisch te werk gaan. Dat speciaal bij kanker een hoog percentage aan acute ulcererende endocarditiden wordt aangetroffen, stemt in dit opzicht tot nadenken. Vooral ook, omdat het wordt uitgelegd als een bewijs van: le rôle considérable, que joue l'infection bactérienne dans l'évolution des cancers. Schrijver neemt daarmee een zeer uitzonderlijk standpunt in. Als ik hem goed heb begrepen, is het samen te vatten in den volgenden zin: Wat de ontsteking is voor het bindweefsel, is kanker voor het epitheel. Het komt mij voor, dat RENAUD voorloopig nog weinig overtuigende aanhangers van zijn leer zal vinden.

De druk is goed, de prentjes — niet te talrijk overigens — zijn uiterst primitief, en slecht afgedrukt.

H. T. DEELMAN.

P. LEIBOWITZ, *Reflexmechanismus spastischer Lähmungen*. Medizin in Einzeldarstellungen, Heft 1, 1929, H. GROSSBERGER. Heidelberg. Prijs: 2 mark.

In een klein geschrift geeft dr. LEIBOWITZ zijn meening weer over het reflexmechanisme bij spastische verlammingstoestanden. Hij begint met een uiteenzetting van de voornaamste theorieën, die het ontstaan van spastische contracturen trachten te verklaren. Afwisselend zoekt men de voornaamste oorzaak van het ontstaan der stijfheid in een centraal gebeuren, of men schrijft vooral aan de inwerking van centripetale prikkels een groote beteekenis toe. De schrijver bestudeerde meer in het bijzonder de centripetale oorzaken en zocht bij de verschillende spastische reflextoestanden naar de meest adaequate prikkels. Als materiaal van onderzoek dienden hem vele gevallen van hemiplegie en paraplegie uit de kliniek van WEIZSÄCKER in Heidelberg. De schrijver komt door zijn ervaringen op de gedachte, dat de buigspieren voornamelijk ten gevolge van huidprikkels tot gecoördineerde bewegingen gebracht worden. De strekbewegingen zouden echter in hoofdzaak door de sensibele prikkels in de spieren zelf tot contractie gebracht worden bij verschillende reflexen.

Dr. LEIBOWITZ zet verder de beteekenis uiteen van de verschillende medebewegingen, de synkinesieën, die vooral door de Fransche onderzoekers herhaaldelijk in de neurologische kliniek bestudeerd zijn. Het boekje bevat zonder twijfel enige belangrijke mededeelingen. Het is echter op weinig overzichtelijke wijze samengesteld en verscheidene gevolgtrekkingen lijken mij voor discussie vatbaar.

B. BROUWER.